

VIJESTI — CHRONIQUE

Nastava iz geografije na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Zimski semestar 1961/62.

Red. prof. ROGLIĆ dr JOSIP

Reljef	2 s.
Osnovi Kartografije	2 s.
Francuska	1 s.
Diplomski referati	2 s.
Interpretacija karata	2 s.
Terenska nastava	10 s.

Docent dr IVAN CRKVENČIĆ

(zbog specijalizacije u inozemstvu nije predavao)

Docent dr VELJKO ROGIĆ

Uvod u Geografiju	2 s.
Socijalna Geografija (naselja)	1 s.
Historijska Geografija Jugoslavija	2 s.
Geografija Jugoslavije	2 s.
Konzultacije s diplomantima	4 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent FRIGANOVIĆ dr MLADEN

Stanovništvo (socijal. geografija)	2 s.
Indokina i Indonezija	2 s.
Konzultacije s diplomantima	7 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent ŠEGOTA dr TOMISLAV

Proseminar II	2 s.
Konzultacije s diplomantima	7 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent RIDANOVIĆ JOSIP

Južna Amerika	1 s.
Afrika	1 s.
Konzultacije s diplomantima	7 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent BAUČIĆ IVO

Jugoistočna Evropa	1 s.
Proseminar II	2 s.
Konzultacija s diplomantima	7 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent SIĆ MIROSLAV

Proseminar I	2 s.
Konzultacije s diplomantima	7 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent PEPEONIK ZLATKO

Proseminar I	2 s.
Konzultacije s diplomantima	4 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent NOVOSEL PETRICA

Konzultacije s diplomantima	4 s.
Rad s izvanrednim studentima	—

Asistent KULUŠIĆ SVEN

Konzultacije s diplomantima	4 s.
Terenska nastava	4 s.

Ljetni semestar 1961/62.

Red. prof. ROGLIĆ dr JOSIP

Reljef	2 s.
Osnovi Kartografije	2 s.
Francuska	1 s.
Diplomski referati	2 s.
Interpretacija karata	2 s.
Terenska nastava	10 s.

Docent dr IVAN CRKVENČIĆ

(zbog specijalizacije u inozemstvu nije predavao)

Docent dr VELJKO ROGIĆ

Uvod u Geografiju	2 s.
Socijalna Geografija (naselja)	1 s.
Historijska Geografija Jugoslavije	3 s.
Geografija Jugoslavije	2 s.
Konzultacije s diplomantima	4 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent FRIGANOVIĆ dr MLADEN

Stanovništvo (socijalna geografija)	2 s.
Indokina i Indonezija	2 s.
Konzultacije s diplomantima	7 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent ŠEGOTA dr TOMISLAV

Proseminar II	2 s.
Konzultacije s diplomantima	7 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent RIDANOVIĆ JOSIP

Južna Amerika	1 s.
Afrika	1 s.
Konzultacije s diplomantima	7 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent BAUČIĆ IVO

Jugoistočna Evropa	1 s.
Proseminar II	2 s.
Konzultacije s diplomantima	7 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent SIĆ MIROSLAV

Proseminar I	2 s.
Konzultacije s diplomantima	7 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent PEPEONIK ZLATKO

Proseminar I	2 s.
Konzultacije s diplomantima	4 s.
Terenska nastava	4 s.

Asistent NOVOSEL PETRICA

Konzultacije s diplomantima	4 s.
Rad s izvanrednim studentima	—

Asistent KULUŠIĆ SVEN

Konzultacije s diplomantima	4 s.
Terenska nastava	4 s.

Josip Ridanović

Terenska nastava u škol. god. 1961/62.

Redovnim budžetskim sredstvima i znatnim prinosima samih studenata bilo je omogućeno izvođenje terenske nastave u navedenoj školskoj godini.

Za studente 4 i 3 godine

20. II — 1. III 1962. Makarsko primorje i potresni kraj, odnosno: Zagreb — Split — Makarska — Marinovići — Podgora — Drašnice — Igrane — Živogošće — Drivenik — Zaostrog — Brist — Gradac — Bačinska jezera — Ploče — Modro oko — Metković — Mostar — Sarajevo — Zagreb; pod vodstvom prof. Roglića uz suradnju docenta Rogića i asistenta Ridanovića. Učestvovalo je 23 studenata.

- 24.-28. V 1962. Srednja Istra ili Zagreb — Ljubljana — Buzet — Kanjon — Mirne — Motovun — Katun — Pazin — Čepićko polje — Kanjon Ra-

še — Istarska ploča — Pula — Rijeka — Zagreb pod vodstvom docenta Rogića uz suradnju asistenata: Friganović dr Mladena i Pepeonik Zlatka. Prisustvovalo je 22 studenata.

28. V—2. VI 1962. Gorski Kotar zapravo: Zagreb — Delnice — Lokve — Crni Lug — Risnjak — Lazac — Snježnik — Pribiniš — Snježičko — Crni Vrh — Grobničko polje — Jelenje — Rijeka — Zagreb pod vodstvom prof. Roglića uz suradnju asistenata J. Ridanovića i S. Kulušića; učestvovalo je 23 studenata.
25. VI—2. VII 1962. Zapadna Bosna odnosno: Zagreb — Sisak — Sunja — Hrv. i Bos. Dubica — Prijedor — Banja Luka — Zmijanje — Podračničko polje — Pliva — Jezero — Jajce — Šipovo — Mrkonjić grad — Barač — Mlinište — Glamočko polje — Glamoč — Strmica — Livno — Livanjsko polje — Šator — Grahovo — Drvar — Butišnica — Knin — Kninsko polje — Kaldra — Osredak — Srb — Donji Lapac — Nebljuse — Bihać — Slunj — Zagreb. Nastavom su rukovodili: prof. Roglić i dr Mladen Frigannović. Prisustvovalo je 25 studenata.

Za studente 2. godine

3. i 4. III 1962. Strahinjčica odnosno: Zagreb — Zabok — Strahinjčica — Ivanec — Varaždin — Zagreb. Vodili asistenti: I. Baučić i Z. Pepeonik. Učestvovalo je 24 studenata.
- 18.-20. V 1962. Plitvička jezera ili na relaciji: Zagreb — Ogulin — Rudopolje — Ledenjača — Seliško Vrh — Plitvice — Ljeskovac — Vrhovine — Zagreb. Vodio Šegota dr Tomislav uz suradnju asistenata: Z. Pepeonika i S. Kulušića. Prisustvovalo je 55 studenata 2. i 1. godine.
- 24.-25. V 1962. Trbovlje — Kum — Hrastrnik. Vodili su Šegota dr Tomislav i Baučić Ivo. Prisustvovalo je 17 studenata.

Za studente 1. godine

31. III 1962. Prigorje Medvednice ili Prekrižje — Šestine — Lukšić — Sv. Duh. Vodili su asistenti: M. Sić i Z. Pepeonik. Učestvovalo je 24 studenata.
13. IV 1962. Savska dolina u zagrebačkoj okolini. Vodili: M. Sić, Z. Pepeonik i S. Kulušić. Prisustvovalo 28 studenata.

24. IV 1962. Dubrava — Čučerje — Lipa — Sljeme — Kraljičin Zdenac — Medveščak. Vodili: M. Sić, Z. Pepeonik i S. Kulušić. Prisustvovalo 30 studenata.
12. i 13. V 1962. Zumberak ili Zagreb — Jastrebarsko — Japetić — Oštrc — Samobor — Zagreb. Vodio: asistent Z. Pepeonik. Učestvovalo 20 studenata.

Josip Riđanović

Diplomirali u školskoj godini 1961/1962.

(s naslovom diplomske radnje)

22. IX 1961. Konečny Vladimir, Niz naselja u poprečnom profilu Bilo Gore; Opić Štefica, Stanovništvo Daruvarskog kraja.

27. XII 1961. Simeonov Ljerka, Naselja uz novi Begejski kanal; Kalčić Tezija, Orebičko Primorje; Zupanić Marija, Istočno prigorje Medvednice; Mikulčić Zdenka, Varaždinske toplice; Spaček Branko, Bistransko podgorje.

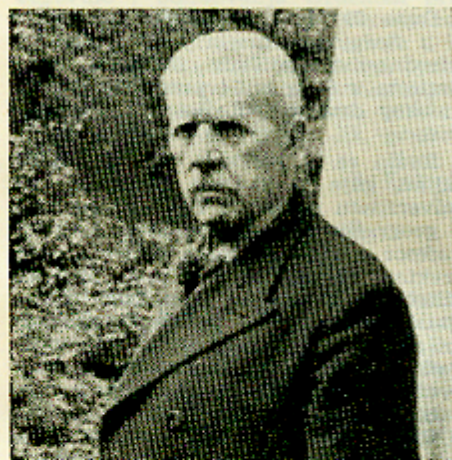
12. II 1962. Benco Zdravka, Lonjsko polje; Juriša Josipa, Kostanjevica; Pavlinić Marija, Primorska padina Velebita od Ledence do Senjske drage.

5. V 1962. Hinić Nada, Trebinje; Višnjić Branka, Dubrava i okolica; Cerovac Mijo, Gojačka Dobra; Crnić Stefanija, Mrkopaljski kraj; Brezinščak Biserka, Slunj; Marković Mirko, Plješevica, prilog poznavanju planine.

10. VII 1962. Latas Nedjeljka- Gračaćko polje; Trcak Katarina, Turizam na otoku Rabu; Brigljević Marica, Privreda Zadra; Roguljić Marinko, Solin; Živković Nevenka, Zaton i Raslina, prilog upoznavanju šibenske okolice; Skala Željko, Prigorje Papuka; Pajalić Tihomir, Prilog poznavanju kontinentalne strane sjevernog Velebita; Turk Hrvoje, Šume i drvna industrija istočne Podravine; Rakovlč Zagorka, Grad Peć; Laci Silvestar, Donje Međimurje; Lazić Mirjana, Industrija Siska.

Josip Riđanović

POKOJNICI

MILAN ŠENOVA
(1869.—1961.)

16. studenog 1961. preminuo je u Zagrebu u 92. godini života dr Milan Šenoa, sveučilišni profesor u miru i počasni član Geografskog društva Hrvatske.

Geografski glasnik je u broju 21. (V. Blašković, Milan Šenoa — povodom 90

godišnjice njegova života, str. 1-8) donio prikaz života i rada pokojnika.

Na pogrebu su se od pokojnika oprostili: prof. J. Roglić, u ime Geografskog društva Hrvatske, Geografskog Instituta PMF-a i Saveza geografskih društava FNRJ; dr V. Blašković u ime pokojnikovih učenika; književnik Zl. Gorjan u ime Društva književnika Hrvatske i predstavnik Kraljevice, gdje je prof. Šenoa redovito odlazio na odmor.

Prof. J. Roglić se oprostio slijedećim riječima:

Zapala me žalosna uloga da se u ime Saveza geografskih društava Jugoslavije, Geografskog društva Hrvatske i Geografskog instituta Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, oprostim sa nezaboravnim pokojnikom.

Prof. Šenoa je bio ne samo naš Nestor već i izuzetno iskren prijatelj i mi se s njime opraštamo ne samo kao kolege već kao poštivaoci i prijatelji. Prof. Šenoa je bio eminentno humana priroda, volio ljude i njihova lijepa ostvarenja, veselio se tuđem dobru i osobito uživao u svemu što je lijepo. Lako je uočavao i svoja je saznavanja rijetkim umijećem drugima prenosio.

Ljubav prema ljudima i osjećaj za lijepo i dobro bili su osnova za uspješan geografski rad, koji je prof. Šenoa obavljao, pod izuzetno teškim uvjetima. Najstarija katedra geografije na univerzitetima Jugoslavije i jedna od prvih u srednjoj Evropi radila je bez materijalne osnove i personalnog potencijala.

Kad su u socijalističkoj Jugoslaviji ostvareni povoljniji uvjeti za geografski rad, umirovljeni ali duhovno svježiji prof. Šenoa je među nama, veseli se da nam je bolje i bodri nas na rad. Predsjedava osnivačkoj skupštini Geografskog društva Hrvatske i anegdota o Pracatovom iskustvu bila je za nas naročito poučna. Godinama redovito dolazi na naše sastanke. »Iako vas ne mogu čuti drago mi je da vas vidim« — te riječi su bile osobito drage članovima Geografskog društva Hrvatske. Prof. Šenoa se povezao sa najmlađom generacijom naših geografa, te ona osjeća njegovu smrt kao gubitak jednog od svojih.

U svom dugom životu prof. Šenoa je stigao na različite strane i mnogo toga obavio. Putovao je po raznim zemljama a u rodnom kraju zavirio je u svaki njegov kutak i dodirnuo mnoge njegove probleme. Istraživao je besputni krš i prostrane nizine, penje se na planine, spušta u tamu krškog podzemlja i istražuje pučine mora, sa kojim je tjesno povezan do posljednjih dana života.

Prof. Šenoa je raspravljao o osnovnim problemima prirodne sredine i društvenih dostignuća. Zanimao se ne samo za sadašnjost već i prošlost svog kraja. Prostora i zbivanja doživljava na njemu svojstven način i to nesebično i rijetkim umijećem drugima prenosi. Ostavio je brojne radove u kojima je obrađivano polje najvećeg raspona — od problema geografike do uspješnih drama. U njegovim radovima se zbrajaju individualna pronicavost, humana toplina i literalno umijeće. Rođenom talentu dodado je prof. Šenoa bogatu erudiciju.

Društvo prof. Šenoa bilo je rijetko zadovoljstvo i pravo osvježenje. Njegova vedrina i optimizam bili su neiscrpnji. Za sluhom, koji mu je u posljednjim godinama oslabio, nije žalio, već je naglašavao da mu je vid dovoljan, ali kad ga je počeo izdavati vid postajao je sjetniji.

Pred 5 mjeseci osobito me počastio pozivom da budem u njegovom društvu za 91. rodendan. Zanosno je govorio o krajevima i ljudima koje je susreo »i

pred 70-desetak godina«. Divili smo se svježini i upravo mladenačkom optimizmu.

Dugi život i rad prof. Šenoa znače etapu jer je uza nj vezano više od polovice vremena akademsko geografije u Hrvatskoj. Sretni smo da je dočekao ovako duboku i lijepu starost i zadovoljni da je narodna vlast dala najviše priznanje njegovom radu. Njegove mlade kolege odaju uspomenu prof. Šenoa izraze svog najvećeg poštovanja.

Ostavlja nam prof. Šenoa veliku pokuku — da osobna čestitost i ljubav prema ljudima i svom zavičaju donose mir i unutrašnje zadovoljstvo a to je osnova lične sreće i konstruktivna rada.

Opraštamo se sa velikim imenom i dragim čovjekom. Neka Ti je dragi profesore laka ova zemlja koju si toliko ljubio — a među geografima Hrvatske i Jugoslavije ostati će Ti trajna i najljepša uspomena.

Slava prof. Milanu Šeno!

J. Roglić

HUSEIN BRKIĆ (1889—1961)

Dana 29. decembra 1961. god. umro je u Sarajevu Husein Brkić, profesor Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i predsjednik Geografskog društva NR Bosne i Hercegovine.

Rodio se u Mostaru 28. juna 1889. godine, gdje je završio gimnaziju. Na Univerzitetu u Beču i Zagrebu studirao je geografiju i istoriju. Bio je najprije profesor u svom rodnom mjestu, zatim direktor gimnazije u Stocu, profesor Učiteljske škole u Sarajevu, direktor Serijatske gimnazije a potom Druge muške gimnazije u Sarajevu na kojoj dužnosti ga zatekao drugi svjetski rat. Skoro cijelo vrijeme rata proveo je u njevažnom zarobljeništvu i surađivao je s NOBom. Poslije oslobođenja postao je prvi predsjednik Gradskog narodnog odbora Sarajeva, na kojoj dužnosti je ostao dvije godine. Godine 1947. bio je izabran za profesora Više pedagoške škole, a 1950. godine za vanrednog profesora novoosnovanog Filozofskog fakulteta i kasnije Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu.

Kao gimnazijalac H. Brkić je pripadao redovima napredne hercegovačke omladine. Zbog svojih progresivnih shva-

tanja bio je hapšen početkom prvog svjetskog rata. Dosljedan svom stavu, on godine 1938. simpatizira s grupom proganjanih slobodoumnih profesora u Sarajevu. Kao nastavnik i rukovodioc škole uvijek je imao razumijevanja i lijepih riječi za svoje đake.

Covjek široke kulture i nastavnik sa bogatim iskustvom on je svojim slušaocima uvijek prenosio savremeno i novim tekovinama ožvljeno znanje.

Na stručnom polju njegova djela se naročito ističe na radu na udžbenicima — izdao je priručnik iz opće ekonomske geografije za studente Više pedagoške škole, preveo je Gospodarsku in političnu geografiju sveta od Sv. Ilesića i ostavio u rukopisu prijevod djela A. Hettnera, *Geographie des Menschen*. Prvi broj Geografskog pregleda donio je njegovu uvodnu riječ koja je ustvari studija o značaju geografske nauke i zacrtava smjernice rada Geografskog društva Bosne i Hercegovine. Prof. Brkić je djelovao i kao aktivni društveni, politički i kulturni radnik.

Prof. Brkić je nastavio svoj nastavnički rad na sarajevskom Univerzitetu izgarajući na poslu do posljednjeg časa. Izbor za doživotnog počasnog predsjednika Geografskog društva Bosne i Hercegovine i odlikovanja Ordenom bratstva i jedinstva I reda i Ordenom rada II reda najbolji su dokaz ugleda i zaslugu profesora Brkića. Svima onima koji su ga poznavali, a na prvom mjestu njegovim brojnim učenicima, ostaće u trajnom sjećanju svjetao lik prof. H. Brkića.

S. Bakaršić

DRAGICA VINKOVIĆ (1912—1962)

29. ožujka 1962. naše je Geografsko društvo izgubilo vrijednog i aktivnog člana, odličnog nastavnika Vinković Dragicu. Prebrzo i odjednom je nestala iz naše sredine i nama je, njezinim znanjima i prijateljima, nevjerovatno da je više nećemo vidjeti u našem društvu.

Dragica je rođena 12. prosinca 1912. u mjestu Grginec, kotar Bjelovar. Geografiju je studirala i diplomirala na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Kao profesor geografije službovala je u Slavonском Brodu, Otočcu i posljednjih godina u Samoboru.

Bila je redoviti posjetilac društvenih sastanaka, iako je nakon dnevnog rada, osobito po nevremenu i hladnoći, dola-

zak iz Samobora u Zagreb bio veliki napor.

Sudjelovala je na gotovo svim geografskim seminarima u zemlji i inozemstvu kao i svim drugim društvenim akcijama. Svojim vedrim duhom i interesiranjem unosila je svježinu i aktivnost.

Sa puno uspjeha je okupljala i zainteresirala svoje učenike i s njima obilazila našu lijepu zemlju, prenoseći im svoje znanje i oduševljenje.

Dragica je voljela čovjeka i zato nam je svima bila toliko bliza i mila. Njezina je prerana smrt ostavila među nama prazninu koju osobito osjećaju oni, koji su s njome surađivali i poblize je poznavali.

A. Ljubić

ZVONIMIR PETEK (1900—1961.)

12. IX 1961. nenadano je umro profesor Z. Petek u kolima hitne pomoći na putu od stana do bolnice. Premda svjestan težine bolesti neštedimice se trošio u intenzivnom stručnom i pedagoškom radu. Usprkos gripoznoj grozničavosti još je u predvečerje bio u školi, među studentima, a nepuna dva-tri sata kasnije njegovo se srce smrtonosno steglo.

Rodio se 6. I 1900. u Velikom Grđevcu, nedaleko Bjelovara gdje mu je otac učiteljevao. Učiteljsku školu svršio je u Zagrebu 1918. godine, a od 1926. do 1928. god. bio je slušač Više pedagoške škole u Zagrebu, gdje je studirao i diplomirao grupu predmeta: zemljopis, prirodopis i kemija. Od 1943. do 1947. bio je upisan kao redoviti student na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, na kome je i diplomirao (1948.) XXX grupu predmeta: pod A) opću pedagogiju s metodikom i psihologijom; pod B) logiku, estetiku i historiju filozofije; pod C) geografiju.

Veoma rano, već u srednjoj školi, Petekov je interes bio usmjeren i prema lijepoj književnosti i muzici, te se već kao đak učiteljske škole počeo baviti književnim stvaralačkim radom. U raznim časopisima objavio je dvadesetak pjesama i nekoliko priča za djecu, a 1925. izdao je i jednu knjigu priča za omladinu. Nakon osnovne muzičke naobrazbe u Učiteljskoj školi nastavio je studij muzike (1927.) na Konzervatoriju usporedo sa studijem na VPS.

Kao učitelj osnovne škole (1918—1926.) Zvonimir Petek je službovao u Kalniku, Bjelovaru i Križevcima. Nakon dovrše-

nog višeg pedagoškog studija (1926—1928.) bio je nastavnik građanskih škola u Kutini i Našicama. (tu je bio i upravitelj) te nižih gimnazija i preparandije u Zagrebu (1928—1948.), zatim prof. srednje škole, Više pedagoške škole u Zagrebu i Pedagoške akademije u Zagrebu (1948—1961). Ukupno 43 godine aktivnog staža i neposredne nastavničke povezanosti sa školom.

Uz naporan i odgovoran svakodnevni rad i neposrednu pedagošku praksu u školi, uz značajnu društvenu vanškolsku aktivnost, Petek je surađivao pri organizaciji našega školstva rađajući u raznim komisijama za nastavne programe, udžbenike i učila, predavao u tečajevima za stručno i pedagoško usavršavanje učitelja i nastavnika, recenzirao geografske udžbenike i pisao rasprave i članke o problemima nastave geografije. Među tim radovima ističu se studije: O nastavnom programu geografije za srednje škole (Pedagoški rad, Zagreb 1949, br. 8, 9, 10); Upotreba broječanog materijala u nastavi geografije (obje studije u Zborniku Pedagoškog instituta Filozofskog fakulteta, Zagreb 1950.). Ipak je težište njegovu stručno-književnog rada u četiri udžbenika geografije i to za V, VI i VII razred osmogodišnje škole i za V razred osnovne škole. Te su knjige objavljivane u nekoliko izdanja, bile desetak i više godina nakon oslobođenja manjeviše naši standardni udžbenici, pisani do duše prema starijim metodološkim načelima, ali i odlikujući se serioznošću stručne obrade i tačnošću obrađivanog geografskog sadržaja. Od posebnog je značenja po suvremenu geografsku nastavu Petekova zemljopisna čitanka »Iz dalekog svijeta i susjednih zemalja«, objavljena u tri izdanja (Zagreb, 1954, 1955. i 1957.). Petek je preveo sa slovenskoga udžbenik »Opća geografija za više razrede gimnazije«.

Prof. Petek je čovjek naprednih shvaćanja i nenametljiv, ali uporan borac za dosljednu primjenu i pobjedu socijalističkih načela. Bio je član Saveza komunističke Jugoslavije, Pedagoško-književnog zbora i Geografskog društva Hrvatske, u kome je u prva dva radna razdoblja (1947—1953.) bio član nadzornog odbora. Prof. Zvonko Petek nikad nije lutao, vrludao ni dvoumljeno se pokolebao. Takvom dragom prijatelju i drugu sačuvat ćemo svijetao, častan i trajan spomen.

VI. Blašković

HENRI BAULIG

1877—1962.

6. kolovoza umro je u 95. godini života H. Baulig, bivši prof. geografije u Strasbourgu. Smrću prof. Bauliga izgubila je naša struka jednog od najistaknutijih predstavnika a Geografsko društvo Hrvatske svog cijenjenog počasnog člana.

Rođen je u Parizu kao dijete skromne porodice, istakao se već u srednjoj školi osobito smislom za klasične jezike i kulturu i na tom polju je počeo svoj javni rad. Tek su ga predavanja Vidal de la Blachea oduševila i privukla geografiji. 1905. godine odlazi u SAD, gdje je postao sigurno najbolji učenik i sljedbenik W. M. Davisa i prijatelj D. Johnsona. Po povratku u Francusku radio je kratko vrijeme na Sorbonnei a zatim je biran za docenta u Rennesu (1913.). Nakon prvog svjetskog rata imenuje ga Francuska vlast među prvim profesorima, koji imaju izgleda i sposobnosti da francuziraju raniji ugledni Njemački univerzitet u Strasbourgu.

Prof. Baulig se predao novom zadatku zanosom i sposobnošću koji su mu bili svojstveni. Ubrzo je organizirao institut koji je između dva rata opravdano smatran jednim od najopremljenijih u Francuskoj. Njegovi učenici su gotovo religiozno zanosom slušali učitelja, koji je do 1939. godine radio i bez asistenta!

U tragediji II svjetskog rata povukao se prof. Baulig u Clermont Ferrand, gdje uz naučnu istinu širi duh otpora i vjeru u pobjedu, zbog toga je i, pored odmaklih godina i slabog zdravlja, bio zatvaran. Nakon Oslobođenja predaje još dvije godine u Strassbourgu, a od 1947. godine povlači se u penziju i tada je najviše napisao.

Prof. Baulig je, osobito u mladim godinama, malo pisao, ali sve što je objavio ima »klasično značenje«. Dva velika učitelja, V. de la Blache i W. M. Davis utkala su se u Bauligov rad u naučno gledanje; na toj osnovi on je gradio svoje specifično. Iako se posvetio posebno morfologiji, prof. Baulig nikada nije izgubio potrebnu širinu geografskog gledanja i interesa.

»Plateau Central de la France« (1928) je ne samo njegova velika doktorska disertacija već i djelo koje nema ekvivalenta u geomorfološkoj literaturi. Za dvije sveske »L'Amérique du Nord« u kolekciji »Geographie Universelle« (1935. i 1936.) je značajna ocjena Američko geografskog društva da je to »naj-

bolja geografija o Sjedinjenim državama u bilo kojem jeziku. Ovo djelo nije ni do danas zastarjelo te se njegov prevod upravo izdaje u SSSR-u.

Prof. Baulig nije volio pisati velike knjige kao ni publicitet uopće. On je svoje energije posvećivao problemima i u njima pisao rasprave, a od ovih su najznačajnije revidirane i ponovno izdane za njegovu 70-godišnjicu. »Essais de geomorfologie« (1950), a to je ocijenjeno kao dotada »najkorisnije morfološko djelo« (v. Geografski glasnik 13 članak 139) i prevedeno je na ruski i poljski.

Osobito je značajan rad poslije umirovljenja »Vocabulaire franco-anglo-allemand de geomorfologie« (1956), epohalno djelo, kojim je prof. Baulig zadužio svjetsku nauku. Prof. Baulig je pažljivo pratio učešće u važnim diskusijama, jasno zastupajući svoje uvjerenje i ukazujući na svoje greške i opasnosti. Prof. Baulig je radio do kraja života i svaki njegov rad je privukao veliku pažnju.

Prof. Baulig je vjerno zastupao i objašnjavao cikličke ideje svog velikog učitelja W. M. Davisa. Njegova posebna ideja je bila da su u starim hercinskim masama opće zastupani povezani neogeni erozijski nivoi; ove zaravni bi prema H. Bauligu bile posljedica eustatičkih spuštanja morske razine. S njemu svojstvenom savješću i velikim poznavanjem prirode je u okviru komisije Međunarodno geografske unije VI izvještaj u pliocenim i pleistocnim terasama (Sixieme rapport de la Commission pour l'etude des terrasses pliocenes et pleistocenes, 1948.).

Nije moguće ni za nas nužno nabrati sve radove prof. Bauliga. Mnoge od njegovih ideja ne će se održati, ali njegov način rada i ljudske osobine očuvat će mu trajnu uspomenu.

Odan radu, skroman u životu, cijeli svoj vijek je težio prema istini i isticao se primjernim poštenjem. Vječno je očuvao ljubav i razumijevanje prema siromašnim a nije krio prezir taštih i neradnika. Oni koji su ga malo poznavali, smatrali su ga hladnim i nepristupačnim, a mi njegovi učenici znamo sa kojom ljubavlju je obasipao one koji su radili. »Prof. Baulig je tražio od drugih kao i od sebe samo poštenje u radu« — to je opća ocjena onih koji su ga poznavali.

J. Roglić

JOSIP POLJAK
(1882—1962)

Dne 20. kolovoza 1962. umro je u Zagrebu u osamdesetoj godini života dr Josip Poljak. Pokojnik je bio jedan od najpoznatijih geologa naše zemlje i jedan od rijetkih koji su preko pola stoljeća aktivno i samoprijegorno radili na unapređenju geološke znanosti.

Prof. dr Josip Poljak bio je rođen 15. studenog 1882. u Orahovici, kotar Našice u službeničkoj porodici. Gimnaziju i fakultet je učio u Zagrebu. Apsovirao je na Filozofskom fakultetu 1909. godine. Otada počinje njegov plodan i dug rad. Do 1918. radi kao nastavnik a kasnije kao kustor i ravnatelj Geološko-paleontološkog muzeja u Zagrebu; na posljednjoj dužnosti ostaje sve do umirovljenja 1959. godine.

I poslije umirovljenja dr Poljak nastavlja s radom dok ga nije bolest prikovala za krevet i konačno skrhalo.

Rad dra Josipa Poljaka na polju geologije, speleologije, geomorfologije i srodnih disciplina ostavio je veoma duboke tragove. Premda je zavičajem slavnac ipak je najviše boravio u kršu i, propešćavši gotovo svaki pedalj krša od Notranjskog do Prokletija, postao je jedan od najboljih poznavaca dinarskog prostora.

Dr Poljak već zarana pokazuje velik interes za naše krško podzemlje (doktorska disertacija »Pećine hrvatskog krša« 1922), za složenu geološku građu i specifičnu petrografsku problematiku Dinarskih planina.

Posebno je značajan rad dra Josipa Poljaka na geološkom kartiranju koji je najprije započeo u svom rodnom kraju proširivši ga kasnije na ostalo gorje u Hrvatskoj između Save i Drave. Zanimljivi su i njegovi geomorfološki radovi (Da li je krška uvala prijelazan oblik između ponikve i polja).

Ime prof. Josipa Poljaka posebno je vezano uz mnoge i malone sve velike hidroenergetske i hidrotehničke radove poslije oslobođenja u Hrvatskoj a i u ostaloj Jugoslaviji. Prof. Josip Poljak je u vrijeme izgradnje naše zemlje pristupao svom poslu žarom mladića, savjesnog naučnog radnika i iskusna praktičara. To mu je pribavilo ugled i nošćovanje širokoga kruga naših ljudi a 1949. godine dobio je priznanje i nagradu od vlade FNR Jugoslavije.

Muzealna aktivnost, rad na sakupljanju i sređivanju eksponata za geolo-

ško-paleontološki muzej Hrvatske u Zagrebu, gdje je radio od 1918. do 1959, vrijedni su posebnog priznanja. Slično je i s aktivnošću na polju zaštite prirode i popularizacije prirodnih nauka i ljepota naše domovine. Širinu aktivnosti svjedoče članstvo i vodeće funkcije u Hrvatskom prirodoslovnom društvu, Hrvatskom geološkom društvu, Speleološkom društvu Hrvatske i Planinarskom društvu Hrvatske. Izbor za počasnog člana Hrvatskog geološkog društva i počasnog predsjednika Speleološkog društva Hrvatske 1961. godine priznanja su za njegove zasluge i poštovanje koje

prema njemu gaje mlađi kolege i učenici.

Bogato je djelo dra Josipa Poljaka: 59 naučnih radova, 7 stručnih djela, 108 naučno-popularnih članaka iz geološke, paleontološke, boraničke, geografske, planinarske i turističke problematike, 172 stručna izvještaja za hidrotehničku praksu te nekoliko recenzija i polemički napisa. Njegovi mnogobrojni radovi i originalna tumačenja postanka oblika u kršu zauzimlju dostojno mjesto literaturi o dinarskom prostoru.

Slava prof. dru Josipu Poljaku!

M. Friganović